

Retningslinjer for mastergradsoppgaver og større studentoppgaver på bachelornivå ved Høgskolen i Hedmark

Fastsatt av FoU-utvalget ved Høgskolen i Hedmark 13. juni 2007.

Retningslinjene gjelder mastergradsoppgaver og studentoppgaver på bachelornivå som har et omfang på minimum 15 studiepoeng. I den grad det er hensiktsmessig kan retningslinjene også brukes for andre studentarbeider. Det enkelte studium kan ha utfyllende retningslinjer i forhold til disse allmenne retningslinjene.

Formelle krav til oppgaven

Venstremarg:	2,5 cm
Høyremarg	2,5 cm
Linjeavstand	1,5
Skrifttype	Times New Roman
Skriftstørrelse	12 (i løpende tekst)
Sidenummerering	Sidetallet regnes fra og med forsiden til og med litteraturlisten. Sidetallet vises ikke på forsiden.
Avsnitt	Avsnitt angis systematisk enten ved å benytte linjeskift med innrykk av teksten på første linje i avsnittet eller ved å bruke et ekstra linjeskift. Første linje i første avsnitt etter en overskrift rykkes ikke inn (uansett valg av avsnittsmarkering), men begynner til venstre
Overskrifter	<p>Overskriftsstrukturen i oppgaven må synliggjøres. Det kan brukes ulike skriftstørrelser og eventuelt forskjell på små og store bokstaver, halvfet og kursiv osv. Kapitteloverskrifter markeres med større typer (og/eller fet skrift) enn underkapitler. I tillegg kan strukturen synliggjøres ytterligere ved å benytte tallinndeling på overskriftene. Overskrifter angis fra venstre marg (dvs. venstrejustert). Det skal ikke være punktum etter overskriften.</p> <p>Det vil være naturlig å benytte overskrift av 1., 2. og ev. 3. nivå.</p> <ul style="list-style-type: none">• Overskrift av 1. nivå er kapittelnavn (Overskrift 1, dvs: 1, 2, 3 osv.)• Overskrift av 2. nivå er hovedpunkter innenfor et kapittel (Overskrift 2, dvs. 1.1, 1.2, 1.3 osv.)• Overskrift av 3. nivå er underpunkter innenfor hovedpunkter (Overskrift 3, dvs. 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 osv.)
Forside	<p>Forsiden skal gi opplysninger om:</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppgavens tittel• Kandidatens navn eller eventuelt kandidatnummer• Høgskolens, avdelingens og studiets navn• Type skriftlig arbeid (mastergradsoppgave, bacheloroppgave o.a.)• Semester og år for innlevering <p>En ferdig mal med forside finnes her: Forsidemal masteroppgave. Det anbefales at denne brukes.</p>

Eventuelt forord	Eventuelle eksterne samarbeidspartnere nevnes her med omtale av samarbeidets art og omfang.
Innholdsfortegnelse	Oppgaven skal ha en innholdsfortegnelse. Nederst på innholdsfortegnelsen oppføres antall ord i oppgaveteksten. Vedlegg telles ikke med.
Vedlegg	Hvert vedlegg nummereres. Vedlegg som har flere sider, skal sidenummereres. Vedleggene skal føres opp i innholdsoversikten
Tabell- og figuroversikt	En oversikt over tabeller med nummer og tittel kan eventuelt plasseres etter innholdsoversikten. Tilsvarende gjelder for oversikt over figurer etc.
Sammendrag	Oppgaven skal ha sammendrag på norsk og engelsk. Over det engelske sammendraget oversettes oppgavens tittel til engelsk. Sammendragene plasseres etter litteraturlista, men foran eventuelle vedlegg. Også sammendragene skal føres opp i innholdsfortegnelsen
Litteraturliste	Oppgaven skal ha litteraturliste. Litteraturlista skal følge en godkjent standard, se APA-standard: Referanser, henvisninger, sitater: Eksempelsamling på bibliotekets studiehjelpside .

Det er utarbeidet en brukerveiledning til malen for mastergradsoppgaver.
http://www2.hihm.no/bibliotek/fou/retn/brukerveiledning_mastermal.pdf

Forskningsetikk

Innledning

Arbeid med mastergradsoppgaver og større bacheloroppgaver er del av en forskeropplæring. Det er et mål at høgskolens studenter skal utvikle endrings- og utviklingskompetanse gjennom studiene. Arbeidet med større selvstendige prosjekter skal bidra til dette og til målet om å oppøve et kritisk og reflekterende forhold til faglig viten og informasjon (Strategisk plan for HH 2005-2008, s. 6). "Begrepet 'forskningsetikk' viser til et mangfoldig sett av verdier, normer og institusjonelle ordninger som bidrar til å konstituere og regulere vitenskapelig virksomhet" (Nasjonale etiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora 2006:5). Noen verdier og normer er felles for alle vitenskapene, og noen er spesifikke for enkeltvitenskaper. Disse retningslinjene er generelle. Hvert mastergradsstudium har i tillegg en egen innføring i forskningsetikk.

Nasjonale forskningsetiske retningslinjer

FoU-arbeider ved Høgskolen i Hedmark skal skje i henhold til lov og anerkjente etiske normer – slik disse formuleres av de nasjonalt oppnevnte rådene for forskningsetikk, se <http://www.etikkom.no/>. Den enkelte faglige ansatte og studenter skal bygge eget FoU-arbeid på de nasjonale retningslinjene. Mastergradsstudenter får veiledning om hva som er aktuelt for deres arbeid, av sin oppnevnte veileder.

Høgskolen i Hedmarks personvernombud for forskning

Høgskolen har oppnevnt *Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste* som sitt personvernombud for forskning. Alle forsknings- og student-fou-prosjekter som innebærer elektronisk behandling av personopplysninger og/eller manuell behandling av sensitive personopplysninger skal meldes, <http://www.nsd.uib.no/personvern/>.

Tilleggsregler for helsefaglig forskning

For helsefaglig forskning gjelder egne regler i tillegg til reglene om bruk av personvernombudet. Slike prosjekter skal også vurderes av de regionale komiteene for medisinsk forskningsetikk. Prosjekter ved Høgskolen i Hedmark behandles av REK Øst, se <http://www.etikkom.no/REK/regionOst>.

Regler ved bruk av forsøksdyr eller fangst/merking av ville dyr

Prosjekter som innebærer bruk av forsøksdyr eller fangst/merking av ville dyr, meldes til Forsøksdyrutvalget som sørger for at nødvendig bruk av forsøksdyr skjer på en dyrevernmessig forsvarlig måte, se: <http://www.mattilsynet.no/fdu/>.

Nyttige forskningsetiske dokumenter

På www.etikkom.no finnes:

- Retningslinjer for samfunnsvitenskap, jus og humaniora
- Helsinkideklarasjonen (medisinsk forskning)
- Inklusjon av kvinner i medisinsk forskning
- Retningslinjer for inklusjon av voksne personer med manglende eller redusert samtykkekompetanse i helsefaglig forskning
- Vancouver-konvensjonen (utarbeidet for medisinsk forskning, men aktuell for all publisering av forskningsresultater)
- Forskningsetiske retningslinjer for internettforskning
- Etske retningslinjer ved oppdragsforskning (er innarbeidet i HHs reglement for EFV)
- Forskningsetisk sjekklister
- Forskningsetiske retningslinjer for naturvitenskapelig og teknologisk forskning (på høring fram til 15.12.2006)

På <http://www.nsd.uib.no/personvern/> finnes:

- Informasjon om personopplysningsloven med forskrift, helseregisterloven
- Datatilsynets veileder til forskere
- Informasjon om når forskningsprosjekter og studentprosjekter må meldes til personvernombudet
- Meldeskjemaet med veiledning
- Database over forsknings- og studentprosjekter som er vurdert av NSD

Kildebruk

I forskningsarbeid er det behov for å referere til noe andre har skrevet eller sagt. Ett kvalitetskjennetegn ved god forskning er at den bygger på god henvisningsskikk. Det stilles strenge krav om etterrettelige og eksplisitte henvisninger til de kildene man bygger på i sitt arbeid. I forbindelse med mastergradsoppgaven (og andre større studentarbeider) forventes det at studentene lærer seg fagområdet formelle system for å håndtere slike referanser. Det skal være tydelig hvilke kilder en framstilling bygger på. Henvisninger til andres arbeider brukes også for å dokumentere at du har satt deg inn i emnet, og i det som tidligere er skrevet om det. Måten det henvises til kildene på – i den løpende teksten og i litteraturlista – må følge den etablerte standarden innenfor det aktuelle vitenskapsområdet. Dette er viktig fordi andre skal kunne finne tilbake til kildene det vises til. Veiledning om slike standarder gis som en del av fagstudiet, både fra faglærerne og fra avdelingsbiblioteket. HH bruker den såkalte APA-standard i arbeidet med litteraturlister i sine studie- og fagplaner. Derfor anbefales denne

også for mastergradsoppgaver. Se eksempler for forskjellige kilder i *APA-standard: Referanser, henvisninger og sitater: Eksempelsamling*, på [bibliotekets studiehjelpside](#). Mastergradsstudenter anbefales videre å benytte referansehåndteringsprogrammet EndNote. Mer informasjon om dette programmet gis ved det enkelte avdelingsbiblioteket.

Henvisninger i teksten og sitering

Henvisning betyr at du i den løpende teksten viser til en kilde. Utfyllende regler for henvisnings- og siteringspraksiser finnes i *APA-standard: Referanser, henvisninger og sitater: Eksempelsamling*, på [bibliotekets studiehjelpside](#). Men husk at hovedhensikten med de strenge reglene for siteringer og litteraturlister skal gjøre det lett for leseren å skille mellom hva som er ditt og hva du har fra ulike kilder.

Vitenskapelig uredelighet

I 2006 vedtok Stortinget Forskningsetikkloven. I denne loven defineres ”vitenskapelig uredelighet” som ”forfalskning, fabrikkering, plagiering og andre alvorlige brudd med god vitenskapelig praksis som er begått forsettlig eller grovt uaktsomt i planlegging, gjennomføring eller rapportering av forskning”. For å forebygge vitenskapelig uredelighet skal det blant annet arbeides med forskningsetikk. Høgskolen skal videre utarbeide rutiner for varsling av mistanke om vitenskapelig uredelighet. Både studenter og ansatte kan varsle om slike mistanker, <http://www2.hihm.no/bibliotek/fou/retn/etikk.htm> .

Offentliggjøring av oppgaver

Publisering av resultater er et viktig prinsipp for all forskning. Derfor er alle masteroppgaver ved HH offentlig tilgjengelige, dersom ikke helt spesielle forhold tilsier noe annet. Student eller høgskole har muligheter for å klausulere skriftlig studentarbeid som for eksempel kan skade en tredjepart om rapporten ble offentlig tilgjengelig, selv ved forsøk på å anonymisere innholdet. Et annet spesielt tilfelle kan være en utsettelse av offentliggjøring på grunn av kommersialiseringshensyn.

Høgskolen ønsker aktivt å bidra til å formidle resultatene fra mastergradsoppgavene til forskersamfunnet og til allmennheten gjennom sitt elektroniske, åpne arkiv HHE-Brage (se innlevering av masteroppgaver nedenfor) og oppfordrer derfor alle mastergradsstudenter til å publisere arbeidet sitt i dette arkivet.

Hvis studenter skriver artikler, bøker, kronikker eller intervjuer av massemedia på basis av en oppgave som er skrevet ved Høgskolen i Hedmark, skal det opplyses at arbeidet bygger på et arbeid fra HH.

Innlevering av mastergradsoppgaver

Den enkelte avdeling fastsetter frister for innlevering av mastergradsoppgaver.

Høgskolen bekoster trykking av **fem** eksemplarer. Fire av disse leveres studieadministrasjonen. Eksemplarer utover de fem bekoster studenten selv. Avdelingen skal ha rutiner vedrørende trykking og innlevering.

Oppgaven skal dessuten leveres elektronisk til høgskolens institusjonelle arkiv (BRAGE). Da er det en pdf-fil som skal innleveres. Hvis ikke den enkelte student reserverer seg mot publisering via BRAGE, eller at oppgaven av andre årsaker er klausulert, blir mastergradsoppgaven gjort tilgjengelig i BRAGE når den er formelt godkjent av sensor.

Innlevering av andre større studentarbeider

Frister og andre retningslinjer fås av faglærerne ved det enkelte studium. Også enkelte større studentarbeider på bachelornivå kan, etter nærmere avtale, publiseres i BRAGE.